

כרשת

כי תבוא

עם אונקלום ורש"י

פרשת כי תבוא

דברים פרק-כו

א וְהָיָה כִּי תִבְּוֹא אֶל הָאָרֶץ

אֲשֶׁר יְהוָה יְהוּדָה אֱלֹהֶיךָ נָתַן לְךָ

נַחֲלָה וִירְשָׁתָהּ וַיֵּשְׁבָתָּ בָּהּ׃

וַיְהִי אֲרִי תֵעוּל לְאַרְעָא דִּי יִי אֱלֹהֶךָ

יִהְיֶה לְךָ אֲחֻסָּנָא וְתִירְתָּהּ וְתִיתֵב בָּהּ:

וְהָיָה כִּי תִבּוֹא. וִירְשָׁתָהּ וְיֵשְׁבַת בָּהּ.

מִגִּיד שֶׁלֹּא נִתְחַיֵּיבוּ בַּבְּכוּרִים, עַד שֶׁכִּבְּשׁוּ

אֶת הָאָרֶץ וְחָלְקוּהָ:

ב וְלִקְחָתָּ מִיֵּרֵאשִׁית כָּל פְּרִי

הָאֲדָמָה אֲשֶׁר תִּבְּיֵא מֵאֲרָצְךָ

אֲשֶׁר יִהְיֶה אֱלֹהֶיךָ נָתַן לְךָ

וְשָׂמָתָּ בַּטֶּנֶא וְחָלַכְתָּ אֶל

הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה

אַל־הִיךָ לְשֹׁכֵן שְׁמוֹ שֵׁם:

וְתִסַּב מִרִּישׁ כָּל אָבִא דְּאַרְעָא דִּי תַעֲלִ

מֵאַרְעֵךְ דִּי יִי אֱלֹהֶךָ יִהְיֶה לָּךְ וְתִשׁוּי

בְּסֻלָּא וְתִהְיֶה לְאַתְרָא דִּי יִתְרַעֵי יִי

אֱלֹהֶךָ לְאַשְׁרָאָה שְׂכֻנָּתָהּ תִּמָּן:

מִרְאשִׁית. וְלֹא כָל רְאשִׁית, שְׂאִין כָּל

הַפִּירוֹת חִיבִין בַּבְּכוֹרִים אֲלֹא שִׁבְעַת

הַמִּינִין בַּלְבָּד, נֹאמַר כֹּאן אֶרֶץ וְנֹאמַר לְהֵלֶן

אֶרֶץ חֹטָה וְשַׁעֲזוֹרָה וְגו', מָה לְהֵלֶן מִשִּׁבְעַת

הַמִּינִין שְׁנֵשֶׁת־בָּחָה בָּהֶם אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, אִף

כאן שבה ארץ ישראל, שהן שבעה מינין:
זית שמן. זית אגורי, ששמנו אגור בתוכו:
ודבש. הוא דבש תמרים: מראשית. אדם
יורד לתוך שדהו ורואה תאנה שבכרה,
כורך עליה גמי לסימן, ואומר הרי זה
בכורים:

וּבָאתָ אֶל הַכֹּהֵן אֲשֶׁר יִהְיֶה
בַּיָּמִים הֵהֵם וְאָמַרְתָּ אֵלָיו
הִגַּדְתִּי הַיּוֹם לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ כִּי
בָאתִי אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע

יְהוָה לֹא־בִּיתִינוּ לְתֶת־לָנוּ:

וְתִיתִי לְוֹת כֶּהֱנָא דִּי יְהִי בְיוֹמֵיא הָאֲנוּן

וְתִימַר לָהּ חוּיְתִי יוֹמָא דִּין קָדָם יְיָ

אֱלֹהֶךָ אֲרִי עֲלִית לְאֶרְעָא דִּי קִיִּים יְיָ

לֹא־בִּהְתַּנָּא לְמַתָּן לָנָא:

אֲשֶׁר יִהְיֶה בִּימֵים הָהֵם. אֵין לָךְ אֱלֹא כְהֵן

שְׂבִימִיד כְּמוֹ שֶׁהוּא: וְאִמְרַת אֱלִיוֹ. שְׂאִינְךָ

כְּפוּי טוֹבָה: הִגַּדְתִּי הַיּוֹם. פַּעַם אַחַת

בְּשָׁנָה וְלֹא שְׁתִּי פַעֲמִים:

ד וְלִקְחָה הַכֹּהֵן הַטָּנָא מִיָּדְךָ

וְהִנֵּי־חֹן לִפְנֵי מִזְבֵּחַ יְהוָה

אֱלֹהֶיךָ:

וַיִּסַּב כַּהֲנָא סָלָא מִיֶּדֶךָ וַיַּחֲתִנֶּה קָדָם

מִדְבַּחַא דִּי אֱלֹהֶךָ:

וּלְקַח הַכֹּהֵן הַטָּנָא מִיֶּדֶךָ. לְהַנִּיף אוֹתוֹ,

כֹּהֵן מִנִּיחַ יָדוֹ תַּחַת יָד הַבַּעֲלִים וּמִנִּיף:

ה וְעֲנִית וְאִמְרַת לִפְנֵי יְהוָה

אֱלֹהֶיךָ אֲרַמִּי אֲבֹד אָבִי וַיֵּרֶד

מִצֻּרֵי־מָה וַיֵּגֶר שָׁם בְּמַתִּי

מַעַט וַיְהִי שֵׁם לְגוֹי גָּדוֹל

עֲצוֹם וָרֹב:

וַתֵּיב וַתִּימָר קָדָם יי אֱלֹהֶיךָ לְבִן

אַרְמָאָה בָּעָא לְאוֹבְדָא יֵת אַבָּא וְנַחַת

לְמַצְרִים וְדַר תַּמָּן בְּעַם זַעַר וַהֲוָה תַּמָּן

לְעַם רַב תַּקִּיף וְסָגִי:

וענית. לשון הרמת קול: ארמי אובד

אבי. מזכיר חסדי המקום, ארמי אובד

אבי, לבן בקש לעקור את הכל כשרדף

אחר יעקב, ובשביל שחשב לעשות, חשב

לֹא הַמָּקוֹם בְּאִילוֹ עֲשֵׂה, שְׂאוֹמוֹת הָעוֹלָם
עוֹבְדֵי אֱלִילִים חוֹשֵׁב לָהֶם הַקֶּבֶ"ה
מַחֲשֵׁבָה כַּמַּעֲשֵׂה: וַיִּרֶד מִצְרֵימָה. וְעוֹד
אַחֲרֵיהֶם בָּאוּ עָלֵינוּ לְכַלּוֹתֵנוּ, שְׂאֲחֵרֵי זֹאת
יִרֶד יַעֲקֹב לְמִצְרַיִם: בְּמָתִי מֵעַט. בְּשִׁבְעִים
נֶפֶשׁ:

וַיִּירָעוּ אֹתָנוּ הַמִּצְרִיִּם וַיַּעֲנוּנוּ
וַיִּתְּנוּ עָלֵינוּ עֲבָדָה קָשָׁה:
וַאֲבֹאֲשׁוּ לָנָא מִצְרַאֲי וַעֲנִינָא וַיִּהְיוּ
עַלֵּנָא פִּלְחָנָא קָשִׁיא:

וּנְצַעֲק אֶל יְהוָה אֱלֹהֵי

אֲבוֹתֵינוּ וְיִשְׁמַע יְהוָה אֶת

קוֹלָנוּ וַיֵּרָא אֶת עַנֵּינוּ וְאֶת

עֲמָלָנוּ וְאֶת לַחֲצֵנוּ:

וְצִלִּינָא קָדָם יי אֱלֹהֵא דְאַבְהַתְנָא

וְקַבִּיל יי צְלוֹתְנָא וּגְלִי קַדְמוֹהִי

עֲמָלָנָא וְלֹאֻתְנָא וְדוּחֻקְנָא:

ה וַיּוֹצֵאֵנוּ יְהוָה מִמִּצְרַיִם בְּיַד

חֲזָקָה וּבְזֹרֶעַ נְטוּיָה וּבְמִרְא

גִּדְלֹ וּבָאתוֹת וּבְמִנְפֹתֵיהֶם:

וְאֶפְקֵנָא יִי מִמִּצְרִים בִּידָא תִקִּיפָא

וּבְדִרְעָא מִרְמָמָא וּבְחִזּוֹנָא רַבָּא וּבְאֶתִין

וּבְמוֹפֶתִין:

ט וַיִּבְאֲנוּ אֶל הַמָּקוֹם הַזֶּה וַיֵּתֶן

לָנוּ אֶת הָאָרֶץ הַזֹּאת אֶרֶץ

זָבֶת חֶלֶב וְדָבָשׁ:

וַאֲיִתְנָא לְאַתְרָא הַדִּין וַיֵּהֱב לָנָא יֵת

אַרְעָא הָדָא אֶרֶעָא עֲבָדָא חֶלֶב וְדָבָשׁ:

אל המקום הזה. זה בית המקדש: ויתן

לנו את הארץ. כמשמעו:

וְעַתָּה הִנֵּה הֵבֵאתִי אֶת

רֵאשִׁית פְּרִי הָאֲדָמָה אֲשֶׁר

נָתַתָּה לִּי יְהוָה וְהִנֵּחְתָּ לִּפְנֵי

יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְהִשַּׁחֲתִיתָ לִּפְנֵי

יְהוָה אֱלֹהֶיךָ:

וּכְעַן הֵא אֶתֵּתִי יְיָ רִישׁ אֲבָא דְאֶרְעָא

דִּיהִבָּת לִי יְיָ וְתַחֲתָנָה קָדָם יְיָ אֱלֹהֶיךָ

וְתִסְגֹּד קָדָם יְיָ אֱלֹהֶיךָ:

וְהִנַּחְתּוּ. מִגִּיד שְׁנוּטָלוּ אַחֵר הַנֶּפֶת הַכֹּהֵן,

וְאוֹחֲזוּ בִידוֹ כִּשְׁהוּא קוֹרֵא, וְחֹזֵר וּמְנִיחַ:

יָא וְשִׁמַּחְתָּ בְּכָל הַטּוֹב אֲשֶׁר

נָתַן לָךְ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וּלְבֵיתְךָ

אֶתְּהָ וְהַלְוִי וְהַגֵּר אֲשֶׁר

בְּקִרְבְּךָ:

וְתַחֲדֵי בְּכָל טַבָּתָא דִּי יֵהֵב לָךְ יְיָ

אֱלֹהֶיךָ וּלְאַנְשֵׁי בֵיתְךָ אֶת וְלוֹאֵי וְגִיּוֹרֵא

דִּי בִינָךְ:

ושמחת בכל הטוב. מכאן אמרו, אין
קורין מקרא בכורים אלא בזמן שמחה,
מעצרת ועד החג, שאדם מלקט תבואתו
ופירותיו ויינו ושמנו, אבל מהחג ואילך,
מביא ואינו קורא: אתה והלוי. אף הלוי
חייב בבכורים אם נטעו בתוך עריהם:
והגר אשר בקרבך. מביא ואינו קורא,
שאינו יכול לומר לאבותינו:

יב שני כי תכלה לעשר

את כל מעשר תבואתך

בשנה השלישית שנת

המעשר ונתתה ללוי לגר

ליתום ולאלמנה ואכלו

בשעריך ושבועו:

ארי תשצי לעשרא ית כל מעשר

עֲלֶיךָ בַּשָּׂא תִּלִּיתָא שְׁנַת מַעֲשָׂא
וְתִתֵּן לְלוֹאִי לְגִיּוֹרָא לִיתְמָא וּלְאַרְמָלָא
וְיִכְלוּן בְּקֶרְוֶיךָ וְיִשְׁבְּעוּן:

כי תכלה לעשר את כל מעשר תבואתך
בשנה השלישית. בשתגמור להפריש
מעשרות של שנה השלישית, קבע זמן
הביעור והוידוי בערב הפסח של שנה
הרביעית, שנאמר מקצה שלש שנים
תוציא וגו', נאמר כאן מקץ, ונאמר להלן
מקץ שבע שנים לענין הקהל, מה להלן

רגל אף כאן רגל, אי מה להלך חג הסוכות
אף כאן חג הסוכות, תלמוד לומר כי
תכלה לעשר, מעשרות של שנה
השלישית רגל שהמעשרות כלין בו, וזהו
פסח, שהרבה אילנות יש שנלקטין אחר
הסוכות, נמצאו מעשרות של שלישית
כלין בפסח של רביעית, וכל מי ששהה
מעשרותיו, הצריכו הכתוב לבערו מן
הבית: שנת המעשר. שנה שאין נוהג בה
אלא מעשר אחד משני מעשרות שנהגו
בשתי שנים שלפניה, ששנה ראשונה

ושניה של שמטה נוהג בהן מעשר ראשון,
כמו שנאמר כי תקחו מאת בני ישראל את
המעשר, ומעשר שני, שנאמר ואכלת
לפני ה' אלהיך מעשר דגנך תירושך
ויצהרדך, הרי שתי מעשרות, ובא ולמדך
באן בשנה השלישית, שאין נוהג מאותן
שתי מעשרות אלא האחד, ואיזה, זה
מעשר ראשון, ותחת מעשר שני יתן
מעשר עני, שנאמר כאן. ונתתה ללוי. את
אשר לו הרי מעשר ראשון. לגר ליתום
ולאלמנה. זה מעשר עני: ואכלו בשעריך

ושבעו. תן להם כדי שבען, מכאן אמרו

אין פוחתין לעני בגורן פחות מחצי קב

חטים וכו':

יג וְאַמְרַתְּ לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ

בְּעֲרַתִּי הַקֹּדֶשׁ מִן הַבַּיִת וְגַם

נִתְּתִיו לְלוֹי וְלִגֵּר לִיתּוֹם

וְלֹא־לְמִנָּה כָּכָל מִצֹּתְךָ אֲשֶׁר

צִוִּיתָנִי לֹא עָבַרְתִּי מִמִּצֹּתֶיךָ

וְלֹא שָׁכַחְתִּי:

וְתִימָר קָדַם יְיָ אֱלֹהֶיךָ פִּלְתִּי קֹדֶשׁ

מֵעֲשָׂרָא מִן בֵּיתָא וְאַף יִהְיֶה לְלוֹאִי

וְלַגִּיּוֹרָא לִיתָמָא וְלֹאֲרַמְלָא כָּכֵל

פְּקוּדָךְ דִּי פִקְדָתִנִּי לֹא עֲבָרִית

מִפְּקוּדֶיךָ וְלֹא אֶתְנִשִּׁיתִי:

וְאָמַרְתָּ לְפָנַי ה' אֱלֹהֶיךָ. הַתּוֹדָה שְׁנַתָּת

מֵעֲשָׂרוֹתֶיךָ: בְּעֶרְתִּי הַקֹּדֶשׁ מִן הַבַּיִת. זֶה

מֵעֶשֶׂר שְׁנֵי וְנֹטַע רְבָעִי, וְלִמְדָךְ, שְׁאֵם

שֶׁהָא מֵעֲשָׂרוֹתָיו שֶׁל שְׁתֵּי שָׁנִים וְלֹא

הָעֵלָם לִירוּשָׁלַיִם, שְׁצָרֶיךָ לְהַעֲלוֹתָם

עכשיו: וגם נתתיו ללוי. זה מעשר ראשון. וגם, לרבות תרומה ובכורים: ולגר ליתום ולא למנה. זה מעשר עני: ככל מצותך. נתתם כסדרן, לא הקדמתי תרומה לבכורים, ולא מעשר לתרומה ולא שני לראשון, שהתרומה קרויה ראשית, שהיא ראשונה משנעשה דגן, ובתיב מלאתך ודמעך לא תאחר, לא תשנה את הסדר: לא עברתי ממצותיך. לא הפרשתי ממין על שאינו מינו, ומן החדש על הישן: ולא שכחתי. מלברכך על

הפרשת מעשרות:

יֹד לֹא אֲכַלְתִּי בְּאֶנִי מִמֶּנּוּ וְלֹא

בְּעֶרְתִּי מִמֶּנּוּ בְּטֵמֵא וְלֹא

נָתַתִּי מִמֶּנּוּ לְמַת שְׂמַעְתִּי

בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֵי עֲשִׂיתִי כְּכֹל

אֲשֶׁר צִוִּיתָנִי:

לֹא אֲכַלִּית בְּאֶבְלֵי מִנֶּה וְלֹא פִלְתִּי

מִנֶּה בְּמִסָּאב וְלֹא יִהְיֶה לְמִית מִנֶּה לְמִית

קִבְלִית לְמִימָרָא דִּי אֱלֹהֵי עֲבָדִית כְּכֹל

דִּי פִקְדָתַי:

לֹא אֲכַלְתִּי בְּאֵנִי מִמֶּנּוּ. מִכֶּאֱסוֹר
לְאוֹנָן: וְלֹא בִעַרְתִּי מִמֶּנּוּ בְטֶמֶא. בֵּין
שְׂאֵנִי טֶמֶא וְהוּא טָהוֹר, בֵּין שְׂאֵנִי טָהוֹר
וְהוּא טֶמֶא, וְהֵיכֵן הוֹזָהָר עַל כֵּךְ, לֹא תֹכֵל
לֶאֱכֹל בְּשַׁעְרֶיךָ זֶה אֲכִילָת טֹמֵאָה, כַּמִּשְׁ
בַּפְסוּלִי הַמְזֻקָּדִשִׁים בְּשַׁעְרֶיךָ תֹאכְלוּ
הַטֶּמֶא וְהַטָּהוֹר וְגו', אֲבָל זֶה לֹא תֹכֵל
לֶאֱכֹל דֶּרֶךְ אֲכִילָת שַׁעְרֶיךָ הָאֵמֹר בַּמָּקוֹם
אַחֵר: וְלֹא נָתַתִּי מִמֶּנּוּ לָמֶת. לַעֲשׂוֹת לוֹ
אֲרוֹן וְתַכְרִיכִין: שִׁמַּעְתִּי בְּקוֹל ה' אֱלֹהֵי.

הביאותיו לבית הבחירה: עשיתי ככל

אשר צויתני. שמחתי ושמחתי בו:

טו הַשְׁקִיפָה מִמֶּעוֹן קֹדֶשׁ מִן

הַשָּׁמַיִם וּבֵרַךְ אֶת עַמּוֹךְ אֶת

יִשְׂרָאֵל וְאֵת הָאֲדָמָה אֲשֶׁר

נָתַתָּה לָנוּ כַּאֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ

לְאַבְרָהָם אֲרֶץ זֶבֶת חֶלֶב

וְדָבָשׁ:

אֶסְתָּכִי מִמֶּדוֹר קֹדֶשׁ מִן שָׁמַיָא וּבֵרַךְ

יֵת עֵמָךְ יֵת יִשְׂרָאֵל וֵית אֶרְעָא דִּי

יְהִבָּת לְנָא כְּמָא דִּי קִימַתָּא לְאַבְהַתְנָא

אַרְעַ עֲבָדָא חֲלָב וְדַבֵּשׁ:

השקיפה ממעון קדשך. עשינו מה

שגזרת עלינו, עשה אתה מה שעליך

לעשות, שאמרת אם בחקותי תלכו ונתתי

גשמיכם בעתם: אשר נתתה לנו כאשר

נשבעת לאבותינו. לתת לנו, וקיימת ארץ

זבת חלב ודבש:

שְׁלִישִׁי טז

הַיּוֹם הַזֶּה

יְהוָה אֱלֹהֶיךָ מִצִּוְּךָ לַעֲשׂוֹת

אֶת הַחֲקִים הָאֵלֶּה וְאֵת

הַמִּשְׁפָּטִים וְשִׁמְרָתָם וְעַשִּׂיתָ

אֹתָם בְּכֹל לְבַבְךָ וּבְכֹל

נַפְשְׁךָ׃

יֹמָא הַדִּין יי אֱלֹהֶיךָ מִפְּקֹדֶךָ לְמַעַבַּד

יֵת קִימִיָּא הָאֵלִין וְיֵת דִּינִיָּא וְתֵטֵר

וְתַעֲבֹד יִתְהוֹן בְּכָל לִבָּךְ וּבְכָל נַפְשֶׁךְ:

הַיּוֹם הַזֶּה ה' אֱלֹהֶיךָ מִצּוּךְ. בְּכָל יוֹם יִהְיוּ

בְּעִינֶיךָ חֲדָשִׁים, כֹּאִילוֹ בּוֹ בַּיּוֹם נִצְטוּיָת

עֲלֵיהֶם: וּשְׁמַרְתָּ וַעֲשִׂיתָ אוֹתָם. בַּת קוֹל

מְבַרְכָתוֹ, הַבֹּאת בְּכוֹרִים הַיּוֹם תִּשְׁנֶה לְשָׁנָה

הַבֹּאה:

יִזְ אֶת יְהוָה הָאֱלֹהֶיךָ הַיּוֹם

לְהַיּוֹת לְךָ לְאֱלֹהִים וְלִלְכֹת

בְּדַרְכָּיו וּלְשֹׁמֵר חֻקָּיו

וּמִצֹּתָיו וּמִשְׁפָּטָיו וְלִשְׁמֹעַ
בְּקֹלוֹ:

יֵת יִי חֲטַבְתָּ יוֹמָא דִּין לְמַהוּי לָךְ
לְאַלְהָ וְלַמֶּלֶךְ בְּאַרְחָן דְּתַקְנָן קְדָמוּהִי
וְלַמַּטֵּר קִימוּהִי וּפְקוּדוּהִי וְדִינוּהִי
וְלִקְבֵּלָא לְמִימְרָה:

האמרת זהאמירך. אין להם עד מוכיח
במקרא, ולי נראה שהוא לשון הפרשה
והבדלה, הבדלתיו לך מאלהי הנבר להיות
לך לאלהים, והוא הפרישך אליו מעמי

הארץ להיות לו לעם סגולה, ומצאתי להם
עד, והוא לשון תפארת, כמו יתאמרו כל

פועלי און:

יחַ וַיַּחַזְקֵה הָאֱמִירָה הַיּוֹם לְהִיזֹת

לוֹ לְעַם סִגְלָה כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר לָךְ

וְלִשְׁמֹר כָּל מִצְוֹתַי:

וַיִּי חֲטָבְךָ יוֹמָא דִּין לְמַהוּי לָהּ לְעַם

חֲבִיב כְּמָא דִּי מַלִּיל לָךְ וְלִמְטַר כָּל

פְּקוּדוֹתַי:

כאשר דבר לך. והייתם לי סגולה:

יִתְּ וְלִתְתֶךָ עֲלִיּוֹן עַל כָּל הַגּוֹיִם

אֲשֶׁר עָשָׂה לְתַהֲלָה וְלִשְׂמֵחַ

וְלִתְפֹאֲרֹת וְלִהְיוֹתְךָ עִם קֹדֶשׁ

לִיהְיוֹה אֱלֹהֶיךָ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר:

וְלִמְתַּנֶּךָ עֲלָאָה עַל כָּל עַמֵּמִיָּא דִּי

עֲבַד לְתַשְׁבַּחָא וְלִשְׁוֹם וְלִרְבוּ וְלִמְהוֹךְ

עִם קֹדֶישׁ קָדָם יי אֱלֹהֶיךָ כִּמָּא דִּי

מִלִּיל:

וּלְהִיזוֹתְךָ עִם קְדוֹשׁ כְּאִשׁוֹר דָּבָר. וְהִיִּיתָם

לִי קְדוֹשִׁים:

דברים פרק-כז

א רַב־יָעִי וַיֵּצֵא מִנְּשָׂא

וַיִּקְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הָעָם לֵאמֹר

נִשְׁמַר אֶת כָּל הַמִּצְוָה אֲשֶׁר

אָנֹכִי מִצְוֶה אֶתְכֶם הַיּוֹם:

וּפִקֵּיד מִשֶּׁה וְסִבִּי יִשְׂרָאֵל יְתַעֲמָא

לְמִימַר טַר יְתַכֵּל תַּפְקִידָתָא דִּי אֲנָא

מִפְקֵד יִתְכוֹן יוֹמָא דִּין:

שְׁמֹר אֶת כָּל הַמְצוּה. לְשׁוֹן הוּזָה,

גרדנ"ט בלע"ז:

בְּיַהֲיִה בַּיּוֹם אֲשֶׁר תַּעֲבֹרוּ אֶת

הַיַּרְדֵּן אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר יְהוָה

אֶלְהֵיךָ נָתַן לָךְ וַהֲקִמָה לָךְ

אֲבָנִים גְּדִלוֹת וְשִׁדָּת אֹתָם

בְּשִׁיר:

וַיְהִי בַּיּוֹמָא דִּי תַעֲבְרוּן יְתִי יְרֵדְנָא

לְאַרְעָא דִּי אֱלֹהֶךָ יְהִי לְךָ וּתְקִים לְךָ

אַבְנֵין רַבְרַבִּין וּתְסוּד יְתַהוֹן בְּסִידָא:

וְהַקְמוֹת לְךָ. בִּירְדֵּן, וְאַחַר כֵּךְ תּוֹצִיאוּ

מִשָּׁם אַחֲרוֹת וְתַבְנוּ מֵהֶן מִזְבֵּחַ בְּהָר עֵיבֹל,

נִמְצְאָת אַתָּה אֹמֵר שְׁלֹשָׁה מִיָּנִי אַבְנִים

הֵיוּ, שְׁנַיִם עֶשֶׂר בִּירְדֵּן, וְכִנְגָדֵן בַּגְּלָגֹל,

וְכִנְגָדֵן בְּהָר עֵיבֹל, כְּדֹא יֵתֵא בְּמִסְכַּת סוּטָה:

וְזָכַרְתָּ בְּתַעֲלִיָּהֶן אֶת כָּל דְּבָרֵי

הַתּוֹרָה הַזֹּאת בְּעֶבְרֶךָ לְמַעַן

אֲשֶׁר תָּבֹא אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר

יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ אֶרֶץ

זִבַּת חֶלֶב וְדִבַּשׁ כִּי־אֲשֶׁר דָּבַר

יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבֹתֶיךָ לָךְ:

וְתָכְתוּב עַל־יְהוֹן יָת כָּל פְּתִגְמֵי אוֹרִיתָא

הַדָּא בְּמַעְבְּרֶךָ בְּדִיל דִּי תַעֲוִל לְאַרְעָא

דִּי אֱלֹהֶךָ יֵהֵב לָךְ אֶרְעָא עֲבָדָא חֶלֶב

וְדִבַּשׁ כָּמָא דִּי מַלִּיל יֵי אֱלֹהָא

דֹּאֲבַהֲתֶךָ לָךְ:

ד וְהָיָה בְּעֶבְרַכֶּם אֶת הַיָּרְדֵּן

תִּקְיֶמוּ אֶת הָאֲבָנִים הָאֵלֶּה

אֲשֶׁר אֲנֹכִי מַצִּיָּה אֶתְכֶם הַיּוֹם

בְּהָר עֵיבָל וְשָׂדֶה אֹתָם

בְּשִׁיר:

וַיְהִי בְּמַעֲבָרְכֶּם יֵת יִרְדְּנָא תִּקְיֶמוּ יֵת

אֲבָנֵי הָאֵלִין דִּי אֲנָא מְפַקְד יִתְכוּן

יוֹמָא דִּין בְּטוֹרָא דְעֵיבָל וְתַסּוּד יִתְהוּן

בְּסִידָא:

ה וּבְנֵיתָ שֵׁם מִזְבֵּחַ לַיהוָה

אֱלֹהֶיךָ מִזְבֵּחַ אֲבָנִים לֹא תִבְנֶה

עֲלֵיהֶם בָּרִזָּל:

וּתְבַנֶּי תִמֵּן מִדְבַּחַ קֹדֶם יי אֱלֹהֶיךָ

מִדְבַּח אֲבָנִין לֹא תִרִים עֲלֵיהוֹן פָּרִזָּל:

ו אֲבָנִים שְׁלֵמוֹת תִּבְנֶה אֶת

מִזְבֵּחַ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְהָעֲלִיתָ

עָלָיו עֹלֹת לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ:

אֲבִינִי שְׁלָמִין תְּבַנֶּי יֵת מִדְּבַחַא דִּיִּי

אַלְהָךְ וְתִסַּק עֲלוֹהֵי עֲלוֹן קָדָם יִי

אַלְהָךְ:

וְזִבְחָת שְׁלָמִים וְאֹכֶלֶת שֵׁם

וְשִׁמְחָת לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ:

וְתִכּוּס נִכְסֶיךָ קוּדְשִׁין וְתִיכּוּל תַּמָּן

וְתַחֲדֵי קָדָם יִי אֱלֹהֶיךָ:

וְכַתְּבָתָּ עַל הָאֲבָנִים אֵת כָּל

דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת בְּאֵר

הִיטֵב:

וְתִכְתּוֹב עַל אֲבִנֵּי יָת כָּל פְּתֻגֵּי

אוֹרֵיתָא הֵדָא פֶּרֶשׁ יְאוֹת:

באר היטב. בשבעים לשון:

ט וַיְדַבֵּר מִנְּשָׁה וְהַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם

אֵל כָּל יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר הִסְכַּת

וְשָׁמַע יִשְׂרָאֵל הַיּוֹם הַזֶּה

נִהְיִיתָ לְעַם לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ:

וּמִלִּיל מִנְּשָׁה וְכֹהֲנֵי לִוְיֵי לְכָל יִשְׂרָאֵל

לְמִיָּמָר אֲצִית וְשָׁמַע יִשְׂרָאֵל יוֹמָא

הַדִּין הוֹיִתָּא לְעַמָּא קָדָם יְיָ אֱלֹהֶיךָ:

הסכת. כתרגומו: היום הזה נהיית לעם.

בכל יום יהיו בעיניך כאילו היום באת עמו

בברית:

וְשָׁמַעְתָּ בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ

וַעֲשִׂיתָ אֶת מִצְוֹתָיו וְאֶת חֻקָּיו

אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְךָ הַיּוֹם:

וְתִקְבַּל לְמִיָּמָרָא דִּי אֱלֹהֶיךָ וְתַעֲבֹד יְיָ

פְּקוּדוֹתַי וְיַת קִימוֹתַי דִּי אֲנִי מִפְקָדְךָ

יוֹמָא דִּין:

חֲמִישִׁי וַיֵּצֵא מִשָּׁה

אֶת הָעָם בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר:

וּפִקֵּיד מִשָּׁה יֵת עֲמָא בְיוֹמָא הַהוּא

לְמִימָר:

יֵב אֵלָּה יַעֲמְדוּ לְבָרַךְ אֶת הָעָם

עַל הַר גְּרִזִּים בְּעֶבְרָכֶם אֶת

הַיַּרְדֵּן שְׁמֵעוֹן וְלֹאִי וַיְהוּדָה

וַיִּשָּׁשְׂכָר וַיּוֹסֶף וּבְנֵימִן:

אֵלֶּיךָ יְקוֹמוּן לְבָרְכָא יְתַעֲמָא עַל

טוֹרָא דְגְרִזִּים בְּמַעֲבָרְכוֹן יְתַיְדְנָא

שְׁמֵעוֹן וְלֹאִי וַיְהוּדָה וַיִּשָּׁשְׂכָר וַיּוֹסֶף

וּבְנֵימִין:

לְבָרֵךְ אֶת הָעָם. כְּדֹאִיתָא בְּמַסְכַּת סוּטָה,

שָׁשָׂה שְׁבָטִים עָלוּ לְרֹאשׁ הַר גְּרִזִּים וּשְׁשָׂה

לראש הר עיבל, והכהנים והלויים והארון
למטה באמצע, הפכו לויים פניהם כלפי
הר גרזים ופתחו בברכה, ברוך האיש אשר
לא יעשה פסל ומסכה וגו', ואלו ואלו
עזנין אמן, חזרו והפכו פניהם כלפי הר
עיבל ופתחו בקללה, ואומרים ארור
האיש אשר יעשה פסל וגו', וכן כולם עד
ארור אשר לא יקים:

יִגְּזְאוּלָּה יַעֲמְדוּ עַל הַקִּלְלָה בְּחֵר
עֵיבָל רְאוּבֵן גָּד וְאֶשֶׁר וְזַבּוּלֹן

דָּן וְנִפְתָּ לִי:

וְאֵלֶיךָ יִקְוּמוֹן עַל לְוִטִּיא בְּטוֹרָא

דְּעֵיבֵל רְאוּבֵן גֹּד וְאַשֵּׁר וְזְבוּלֹן דָּן

וְנִפְתָּ לִי:

יָד וְעֵנֹו הַלְוִיִּם וְאַמְרוּ אֵל כָּל

אִישׁ יִשְׂרָאֵל קוֹל רָם:

וַיִּתִּיבוּן לְוָאֵי וַיִּמְרוּן לְכָל אֲנָשׁ

יִשְׂרָאֵל קוֹל רָמָא:

מִן אֲרוּר הָאִישׁ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה

כָּסֶל וּמִסְכָּה תוֹעֲבֹת יִהְיֶה

מַעֲשֵׂה יְדֵי חָרֵשׁ וְשֹׂם בַּסֶּתֶר

וְעָנּוּ כָּל הָעָם וְאָמְרוּ אָמֵן׃

לִיט גִּבֹּרָא דִּי יַעֲבֹד צֵלָם וּמִתְכַּא

מִרְחָקָא קָדָם יִי עֲבֹד יְדֵי אָמֵן וְשׂוֹי

בְּסִתְרָא וִיתִיבוֹן כָּל עַמָּא וַיִּמְרוּן אָמֵן׃

טז אָרוּר מַקְלָה אָבִיו וְאִמּוֹ

וְאָמַר כָּל הָעָם אָמֵן׃

לִיט דִּיקְלֵי אֲבוּהֵי וְאִמֵּה וַיִּמַּר כָּל

עֲמָא אָמֵן:

מקלה אביו. מזלזל, לשון ונקלה אחיד:

יז אָרֹר מַסִּיג גְּבוּל רַעְהוּ

וְאָמַר כָּל הָעָם אָמֵן:

ליט דִּישְׁנִי תַחֲמָא דְחִבְרָה וַיִּמַּר כָּל

עֲמָא אָמֵן:

מסיג גבול. מחזירו לאחוריו וגונב את

הקרקע, לשון והוסג אחור:

יח אָרֹר מִשְׁגָּה עֵוָר בְּדָרָךְ

וַאֲמַר כָּל הָעָם אָמֵן:

לִיט דִּיטְעִי עוֹיָרָא בְּאַרְחָא וַיִּמַּר כָּל

עַמָּא אָמֵן:

משגה עור. הסומא בדבר, ומשיאו עצה

רעה:

יִתְאַרְוּר מַטָּה מְשַׁפֵּט גַּר יִתּוֹם

וַאֲלִמְנָה וַאֲמַר כָּל הָעָם אָמֵן:

לִיט דִּיצְלִי דִין דִּיר יִתְמָא וַאֲרַמְלָא

וַיִּמַּר כָּל עַמָּא אָמֵן:

ב אַרְוֹר שֹׁכֵב עִם אִשָּׁת אָבִיו

כִּי גִלָּה כְּנָף אָבִיו וְאָמַר כָּל

הָעָם אָמֵן:

לִיט דִּישְׁכּוּב עִם אֶתֶת אֲבוּהִי אֲרִי גִלִּי

כְּנָפָא דֶאֱבוּהִי וַיִּמַּר כָּל עַמָּא אָמֵן:

בא אַרְוֹר שֹׁכֵב עִם כָּל בְּהֵמָה

וְאָמַר כָּל הָעָם אָמֵן:

לִיט דִּישְׁכּוּב עִם כָּל בְּעִירָא וַיִּמַּר כָּל

עַמָּא אָמֵן:

כב אָרֹר שֹׁכֵב עִם אֲחֹתוֹ בֵּית

אָבִיו אֹר בֵּית אָמֹן וְאָמַר כָּל

הָעָם אָמֵן:

לֵיט דִּישְׁכּוֹב עִם אֲחֹתָהּ בֵּית אֲבוֹהֵי אֹר

בֵּית אָמֹן וַיֵּימַר כָּל עַמָּא אָמֵן:

כג אָרֹר שֹׁכֵב עִם חֲתָנָתוֹ

וְאָמַר כָּל הָעָם אָמֵן:

לֵיט דִּישְׁכּוֹב עִם חֲמוּתָהּ וַיֵּימַר כָּל

עַמָּא אָמֵן:

כֹּד אֲרוֹר מִכָּה רַעְהוּ בַּסֶּתֶר

וְאָמַר כָּל הָעָם אָמֵן:

לִיט דִּמְחִי לְחִבְרָה בַּסֶּתֶר וְיִימַר כָּל

עַמָּא אָמֵן:

מכה רעהו בסתר. על לשון הרע הוא

אומר. ראיתי ביסודו של רבי משה

הדרשן, י"א ארורים יש כאן כנגד י"א

שבטים, וכנגד שמעון לא כתב ארור, לפי

שלא היה בלבו לברכו לפני מותו כשברך

שאר השבטים, לכך לא רצה לקללו:

כֹּה אָרֹר לְקַח שְׁחָד לְהַכּוֹת

נַפְשׁ דָּם נָקִי וְאָמַר כָּל הָעָם

אָמֵן:

לִיט דִּי מְקַבֵּל שְׁחָדָא לְמַקְטִיל נַפְשׁ דָּם

זָכִי וַיִּימָר כָּל עַמָּא אָמֵן:

כּוּ אָרֹר אֲשֶׁר לֹא יִקִּים אֶת

דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת לַעֲשׂוֹת

אוֹתָם וְאָמַר כָּל הָעָם אָמֵן:

לִיט דִּי לֹא יִקִּים יְת פִּתְגָמֵי אוֹרִיתָא

הָדָא לְמַעַבְדַּי יִתְהוֹן וַיֵּימַר כָּל עַמָּא

אַמֵּן:

אשר לא יקים. כאן כלל את כל התורה
כולה, וקבלוה עליהם באלה ובשבועה:

דברים פרק-כח

א וְהָיָה אִם שָׁמוּעַ תִּשְׁמַע

בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְשִׁמּוֹר

לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל מִצְוֹתָיו אֲשֶׁר

אֶנְכִּי מְצַוְךָ הַיּוֹם וְנָתַנְךָ יְהוָה

אֱלֹהֶיךָ עֲלִיזוֹן עַל כָּל גּוֹיֵי

הָאָרֶץ:

וַיְהִי אִם קִבַּלְתָּ תִּקְבֹּל לְמִימְרָא דִּי

אֱלֹהֶיךָ לְמַטֵּר לְמַעֲבַד יְתָ כָּל פְּקוּדוֹהִי

דִּי אֲנָא מִפְּקֻדָּךְ יוֹמָא דִּין וַיִּתְּנֶנָּךְ יִי

אֱלֹהֶיךָ עֲלֵאָה עַל כָּל עַמִּמִּי אֶרְעָא:

ב וּבֵאוּ עָלֶיךָ כָּל הַבְּרוּכֹת

הָאֵלֶּה וְהַשִּׁיגְךָ כִּי תִשְׂמַע

בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ:

וַיִּיתֹן עָלָיְךָ כָּל בְּרַכְתָּא הָאֵלִין

וַיִּדְבְּקֶנָּךְ אֲרִי תִקְבַּל לְמִימְרָא דִּי

אַלְהֶיךָ:

ג בָּרוּךְ אַתָּה בָּעֵיר וּבָרוּךְ

אַתָּה בַּשָּׂדֶה:

בָּרִיךְ אֶת בְּקֻרְתָּא וּבָרִיךְ אֶת בְּחֻקְלָא:

ד בָּרוּךְ פְּרִי בִטְנֶיךָ וּפְרִי

אֲדָמָתְךָ וּפְרִי בְּהֶמְתְּךָ שֶׁגֶר

אַלְפֶיךָ וְעֶשְׂתָּרוֹת צִאֲנֶיךָ:

בְּרִיךְ וְלֹדָא דְּמַעַךְ וְאַבָּא דְּאַרְעָךְ
וְוִלְדָא דְּבַעֲיָךְ בְּקָרִי תוֹרִיךְ וְעֵדְרִי
עֲנָךְ:

שגֵר אֶלְפִיךָ. וּלְדוֹת בִּקְרָךְ, שֶׁהִבֵּהמָה
מִשְׁגֵּרַת מִמַּעִיָּה: וְעִשְׁתָּרוֹת צֶאֱנָךְ.
כְּתִרְגוּמוֹ, וּרְבוּתֵינוּ אִמְרוּ לָמָּה נִקְרָא שִׁמְשׁ
עִשְׁתָּרוֹת, שֶׁמַּעֲשִׂירוֹת אֵת בַּעֲלִיָּהּ
וּמַחֲזִיקוֹת אוֹתָם, כְּעִשְׁתָּרוֹת הַלָּלוּ שֶׁהֵן
סְלָעִים חֲזָקִים:

הַבָּרוּךְ טַנְאָךְ וּמִשְׁאַרְתָּךְ:

בְּרִיךְ סֵלָךְ וְאַצִּוְתָךְ:

ברוך טנאך. פירותיך. דבר אחר טנאך.

דבר לח שאתה מסנן בסלים: ומשאריתך.

דבר יבש, שנשאר בכלי ואינו זב:

ו בְּרוּךְ אַתָּה בְּבֹאֶךָ וּבְרוּךְ

אַתָּה בְּצֵאתְךָ:

בְּרִיךְ אֶת בְּמַעְלָךְ וּבְרִיךְ אֶת בְּמַפְקָךְ:

ברוך אתה בבואך וברוך אתה בצאתך.

שתהא יציאתך מן העולם בלא חטא

כביאתך לעולם:

וְשִׁיטִי יִתֵּן יְהוָה אֶת

אֲבִיבִיךָ הַקָּמִים עָלֶיךָ נֶגְפִים

לִפְנֶיךָ בְּדֶרֶךְ אֶחָד יֵצֵאוּ אֲלֶיךָ

וּבִשְׁבַע דְּרָכִים יָנוּסוּ לִפְנֶיךָ:

יִתֵּן יְיָ יֵת בְּעָלֶי דַּבְּבֶךָ דְּקִימִין עָלֶיךָ

תְּבִירִין קִדְמָךְ בְּאַרְחָא חֲדָא יִפְקִין

לְוֹתָךְ וּבִשְׁבַע אֲרָחִין יַעֲרִקִין מִקִּדְמָךְ:

וּבִשְׁבַע דְּרָכִים יָנוּסוּ לִפְנֶיךָ. כֵּן דֶּרֶךְ

הנְּבִיאִים לְבָרוּחַ, לְהִיּוֹת מִתְפַּזְרִין לְכָל צֶדֶד:

ח יֵצֵאוּ יְהוֹזָח אֶתְךָ אֶת הַבְּרָכָה

בְּאַסְמִיךָ וּבְכָל מִשְׁלַח יָדְךָ

וּבִרְכֶּךָ בְּאַרְצִי אֲשֶׁר יְהוֹזָח

אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ:

יִפְקֹד יְיָ עִמָּךְ יֵת בְּרִכְתָּא בְּאוֹצְרֶךָ

וּבְכָל אוֹשְׁטוֹת יָדְךָ וּבִרְכֶּנֶךָ בְּאַרְעָא

דְּיְיָ אֱלֹהֶךָ יֵהֵב לָךְ:

ט יְקִימֶךָ יְהוֹזָח לוֹ לְעַם קְדוֹשׁ

כֹּאֲשֶׁר נִשְׁבַּע לָךְ כִּי תִשְׁמֹר

אֶת מִצְוֹת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ

וְהִלַּכְתָּ בְּדַרְכָיו:

יְקִימֶנְךָ יי לָהּ לְעַם קְדִישׁ כְּמֵא דִּי

קִיִּים לָךְ אֲרִי תִטֵּר יֵת פְּקוּדֵי־אֱלֹהִים דִּי

אֱלֹהֶיךָ וּתְהִי בְּאַרְחוֹן דְּתַקְנֵן קְדָמוֹהִי:

וְיִרְאוּ כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי שֵׁם

יְהוָה נִקְרָא עָלֶיךָ וְיִרְאוּ מִמֶּךָ:

וְיִחְזֹן כָּל עַמֵּי אֶרֶץ אֲרִי שְׁמֵא דִּי

אֶת־קָרִי עַלְךָ וַיִּדְחֲלוּן מִנֶּךָ:

יֹא וְהוֹתִירְךָ יְהוָה לְטוֹבָה בְּכָרִי

בְּטֶנֶךָ וּבְכָרִי בְּהִמָּתֶךָ וּבְכָרִי

אֲדָמָתֶךָ עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר

נִשְׁבַּע יְהוָה לְאַבְרָהָם לֵאמֹר

לְךָ:

וַיֹּתֶרְנֶךָ יִי לְטָבָא בּוֹלְדָא דְמַעַךְ

וּבּוֹלְדָא דְבַעִירְךָ וּבְאַבָּא דְאַרְעָךָ עַל

אַרְעָא דִּי קַיִים יִי לְאַבְהָתְךָ לְמַתָּן לְךָ:

יב יִפְתַּח יְהוָה לְךָ אֶת אוֹצְרוֹ

הַטּוֹב אֶת הַשָּׁמַיִם לְתֵת מִטֶּר

אֶרֶץ בְּעֵתוֹ וּלְבָרֶךְ אֶת כָּל

מַעֲשֵׂה יָדְךָ וְהִלּוֹיתָ גּוֹיִם רַבִּים

וְאֵתָה לֹא תִלּוּהָ:

יִפְתַּח יי לְךָ ית אוֹצְרֵה טָבָא ית שָׁמַיָא

לְמַתָּן מִטֶּר אֶרֶץ בְּעֵדְנָהּ וּלְבָרְכָא ית

כָּל עוֹבְדֵי יָדְךָ וְתוֹזֶף לְעַמּוּמִין סְגִיָאִין

וְאֵתָ לֹא תִזוּף:

יג וְנִתְּנָךְ יְהוָה לְרֹאשׁ וְלֹא

לְזָנָב וְהִיִּיתָ רֶק לְמַעַלָּה וְלֹא

תִּהְיֶה לְמַטָּה כִּי תִשְׁמַע אֵל

מִצִּוֹת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר

אָנֹכִי מִצְוֶךָ הַיּוֹם לְשִׁמּוֹר

וְלַעֲשׂוֹת:

וַיִּתְּנָךְ יי לְתַקִּיף וְלֹא לְחַלֵּשׁ וְתִהְיֶה

בָּרָם לַעֲלֹא וְלֹא תִהְיֶה לְתַחֲתָא אֲרִי

תִּקְבֹּל לְפָקוּדֵיָא דִּי אֱלֹהֶךָ דִּי אֲנָא

מִפְקֹדֶךָ יוֹמָא דִּין לְמִטֵּר וּלְמַעֲבֹד:

יֵד וְלֹא תִסּוּר מִכָּל הַדְּבָרִים

אֲשֶׁר אֲנֹכִי מַצְוָה אֶתְכֶם הַיּוֹם

יָמַיךְ וּשְׂמֹאלְךָ לָלֶכֶת אַחֲרֵי

אֱלֹהִים אַחֲרֵים לְעַבְדָּם:

וְלֹא תִסָּטוֹן מִכָּל פְּתִגְמִיָּא דִּי אֲנִי

מִפְקֹד יִתְכוֹן יוֹמָא דִּין יְמִינָא וּשְׂמֹאלָא

לְמַהֲךָ בְּתַר טַעֲוֹת עַמִּמִּיָּא לְמַפְלְחָנוֹן:

טו וְהָיָה אִם לֹא תִשְׁמַע בְּקוֹל

יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְשֹׁמֵר לַעֲשׂוֹת

אֶת כָּל מִצְוֹתָיו וְחֻקֹּתָיו אֲשֶׁר

אָנֹכִי מִצְוֶיךָ הַיּוֹם וּבָאוּ עָלֶיךָ

כָּל הַקְּלָלוֹת הָאֵלֶּה וְהַשְׁיִיגוּךָ:

וַיְהִי אִם לֹא תִקַּבַּל בְּמִימְרָא דִּי אֱלֹהֶיךָ

לְמַטֵּר לְמַעַבְדַּי יָת כָּל פְּקוּדוֹהִי

וְקִימוֹהִי דִּי אֲנִי מִפְּקֻדֶּיךָ יוֹמָא דִּין

וַיִּיתוֹן עָלֶיךָ כָּל לִוְטִיָּא הָאֵלִין

וַיִּדְבְּקֶנָּךְ:

טז אָרֹר אֶתְּה בְּעִיר וְאָרֹר

אֶתְּה בְּשָׂדֶה:

לִיט אֶת בְּקִרְתָּא וְלִיט אֶת בְּחֻקְלָא:

יז אָרֹר טַנְאָךְ וּמִשְׂאֲרֵתְךָ:

לִיט סִלְךָ וְאַצֹּתְךָ:

יח אָרֹר פְּרִי בִטְנְךָ וּפְרִי

אֲדָמָתְךָ שֶׁגֵּר אֶלְפִיךָ וְעֵשְׂתָרֶת

צִאָנְךָ:

לִיט וְלָדָא דְמַעַךְ וְאַבָּא דְאַרְעָךְ בְּקָרִי

תּוֹרִיךְ וְעֵדֶי עִנְךָ:

יט אָרֹר אֶתְּהָ בְּבֹאֲךָ וְאָרֹר

אֶתְּהָ בְּצֵאתְךָ:

לִיט אַתְּ בְּמַעַלְךָ וְלִיט אַתְּ בְּמַפְקְךָ:

כ וְיִשְׁלַח יְהוָה בְּךָ אֶת הַמַּאֲרָה

אֶת הַמַּהוּמָה וְאֶת הַמַּגְעָרָה

בְּכָל מַשְׁלַח יָדְךָ אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה

עַד הַשְׁמִיד וְעַד אֲבִיד וְעַד מַהֲרָה

מִפְּנֵי רָע מַעַלְלֶיךָ אֲשֶׁר

עָזַבְתָּנִי:

יִגְרִי יִי בְךָ יְיָ מֵאַרְתָּא וְיִתְּ שְׂגוֹשִׁיאַ

וְיִתְּ מִזֹּפִיתָא בְּכֹל אוֹשָׁטוֹת יְדָךְ דִּי

תַּעֲבִיד עַד דְּתִשְׁתַּצִּי וְעַד דְּתִיבִיד

בְּפִרְיֵעַ מִן קָדָם בִּישׁוֹת עוֹבְדֶיךָ

דְּשִׁבְקָתָא דַּחֲלָתִי:

המארה. חסרון, כמו צרעת ממארת:

המהומה. שגוש, קול בהלות:

כא יִדְבֹק יְהוָה בְּךָ אֶת הַדָּבָר
עַד כִּלְתּוֹ אֹתְךָ מֵעַל הָאָדָמָה
אֲשֶׁר אַתָּה בָּא שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ׃
יִדְבֹק יְיָ בְּךָ יְת מוֹתָא עַד דִּישִׁיצי יְתָךְ
מֵעַל אֶרֶעָא דִּי אַתָּה עָלִיל לְתַמּוֹן
לְמִירְתָּהּ׃

כב יִכְבֹּה יְהוָה בַּשְּׁחָפָת
וּבִקְנֻדָּחַת וּבִדְלֻקָּת וּבַחֲרָחַר
וּבַחֲרָב וּבַשְּׂדֵפוֹן וּבִירְקוֹן

וִירְדּוּ עַד אֲבֹרֹתַי:

יִמְחֲנֶךָ יִי בְּשַׁחֲפֹתַי וּבִקְדָּחַתַּי

וּבִדְלָקָתַי וּבַחֲרוּרָאֵי וּבַחֲרִבָּאֵי

וּבְשִׁדְפוֹנָאֵי וּבִירְקוֹנָאֵי וִירְדּוּ עַד

דְּתִיבֵד:

בשחפת. שבערו נשחף ונפוח: ובקדחת.

לשון כי אש קדחה באפי, והוא אש של

חולי מלזו"י בלע"ז שהיא חמה מאוד:

ובדלקת. חמה יותר מקדחת, ומיני

חלאים הם: ובחרחר. חולי המחממו תוך

הגוף וצמא תמיד למים, ובלע"ז
אשרינמנ"ט, לשון ועצמי חרה מני חרב,
נחר מפוח מאש: ובהרב. יביא עליך
גייסות: שדפון וירקון. מכות תבואה
שבשדות. שדפון. רוח קדים אשילד"ה
בלע"ז. ירקון. יובש, לפני התבואה
מכסיפין ונהפכין לירקון, קמ"א בלע"ז:
עד אבדך. תרגום עד דתיבד, כלומר עד
אבוד אותך, שתכלה מאליך:

בג' וְהָיוּ שְׂמִיךְ אֲשֶׁר עַל רֹאשׁוֹ

נְחֻשֶׁת וְהָאָרֶץ אֲשֶׁר תַּחְתֶּיךָ

בְּרִזָּל:

וַיְהוֹן שָׁמַיְךָ דִּי עָלָי רִישְׁךָ חֲסִינִין

כְּנֻשָׁא מְלֹאחַתָּא מְטָרָא וְאַרְעָא דִּי

תַּחוּתְךָ תְּקִיפָא כְּפִרְזָלָא מְלֻמְעָבַד

פְּרִין:

וְהָיוּ שָׁמַיְךָ אֲשֶׁר עַל רֹאשְׁךָ נְחֻשֶׁת.

קַלְלוֹת הִלְכוּ מִשָּׁה מִפִּי עֲצָמוֹ אֹמֵר,

וּשְׁבָהָר סִינִי מִפִּי הַקֶּב"ה אֹמֵר כַּמְשִׁמְעוּ,

וּכֵן נֹאמַר וְאִם לֹא תִשְׁמָעוּ לִי, וְתִלְכוּ עִמִּי

קרי, וכאן הוא אומר לקול ה' אלהיך,
ידבק ה' בך, יככה ה'. הקל משה
בקלותיו לאמרן בלשון יחיד, וגם כן
בקללה זו הקל, שבראשונות הוא אומר
את שמיכם כברזל וארצכם כנחושה,
שלא יהיו השמים מזיעין בדרך שאין
הברזל מזיע, ומתוך כך יהא חורב בעולם,
והארץ תהא מזיעה בדרך שהנחשת מזיע
והיא מרקבת פירותיה, וכאן הוא אומר
שמיך נחשת וארצך ברזל, שיהיו שמים
מזיעין, אע"פ שלא יריקו מטר מכל

מקום לא יהיה חורב של אבדון בעולם,
והארץ לא תהיה מזיעה כדרך שאין
הברזל מזיע, ואין הפירות מרקיבין, ומכל
מקום קללה היא, בין שהיא כנחוששת בין
שהיא כברזל לא תוציא פירות, וכן
השמים לא יריקו מטר:

כֹּד יִתֵּן יְהוָה אֶת מִטְר אֲרָצְךָ
אֲבָק וְעָפָר מִן הַשָּׁמַיִם יֵרֵד
עָלֶיךָ עַד הַשְׁמָדָה:

יִתֵּן יְיָ יֵת מִטְר אֲרָעְךָ אֲבָקָא וְעָפָרָא

מִן שְׁמִיָּא יַחֲוֹת עֲלֶיךָ עַד דְּתִשְׁתַּצִּי:

מִטֵּר אֶרֶצְךָ אֲבָק וְעֹפֹר. זִיקָא דְּבִתְר
מִטֵּרָא, מִטֵּר יוֹרֵד וְלֹא כָּל צִרְכּוֹ וְאִין בּו
כְּדִי לְהִרְבִּיץ אֶת הָעֹפֹר, וְהַרוּחַ בָּאָה
וּמַעֲלָה אֶת הָאֲבָק, וּמַכְסֶּה אֶת עֵשֶׁב
הַזֵּרְעִים שֶׁהֵן לֶחִים מִן הַמִּים, וְנֹדֵבֵק בָּהֶם
וְנַעֲשֶׂה טִיט, וּמִתִּיבֵשׁ וּמִרְקִיבִין:

כֹּה יִתְנַךְ יִחְוָה נִגָּף לְפָנֵי אֱלֹהֵיךָ
בְּדֶרֶךְ אֶחָד תֵּצֵא אֱלֹהִין
וּבְשִׁבְעָה דְּרָכִים תָּנוּם לְפָנֵינוּ

וְהָיִיתָ לְזֵעָוָה לְכָל מַמְלָכוֹת

הָאָרֶץ:

יִתְנַנֶּךָ יְיָ תְּבִיר קָדָם סִנְאָךָ בְּאַרְחָא

חֲדָא תְּפֹוק לְוִתָּהּ וּבִשְׁבָּעָא אֲרֻחֵן

תַּעֲרוֹק מִקְדָּמוֹהִי וְתִהְיֶה לְזֵיעַ לְכָל

מַלְכוֹת אֲרָעָא:

לְזֵעוּהָ. לְאִימָה וּלְזֵיעַ, שִׁיזוּעוּ כָּל שׁוֹמְעֵי

מִכּוֹתֶיךָ מִמֶּךָ, וַיֹּאמְרוּ אֹי לָנוּ שְׁלֹא יבֹא

עָלֵינוּ כְּדֹרֶךְ שֶׁבֹא עַל אֱלֹוִ:

כֹּו וְהִיתָה נִבְלָתְךָ לְמֵאֵכָל לְכָל

עוֹף הַשָּׁמַיִם וּלְבֶהֱמַת הָאָרֶץ

וְאֵין מַחְרִיד:

וְתִהְיֶי נִבְלָתְךָ מִשְׁגָּרָא לְמִיכָל לְכָל

עוֹפֵא דְשָׁמַיָא וּלְבַעֲיֶרַת אֲרֻעָא וְלִית

דְּמַנִּיד:

כֹּו יִפְכָּה יְהוָה בְּשַׁחֲיוֹן מִצֻּרִים

(וּבַעֲפָלִים) וּבַטְּחֻרִים וּבַגָּרֵב

וּבַחֲרָם אֲשֶׁר לֹא תוּכַל

לְהִרְפֹּא:

יִמְחַנֶּךָ יְיָ בְּשַׁחֲנָא דְּמִצְרִים וּבְטַחֲוֵרִין

וּבְגֵרָבָא וּבַחֲרִים יִבִּישׁ דִּי לֹא תְּכֻל

לְאַתְסָאָה:

בשחין מצרים. רע היה מאד, לח מבפנים

ויבש מבחוץ, כדאיתא בבכורות: גרב.

שחין לח: חרס. שחין יבש כחרס:

בח יִכָּכֶה יִחָזֶה בְּשִׁגְעוֹן

וּבְעֵוְרוֹן וּבַתְּמָחוֹן לְבָב:

יִמְחֹנֶךָ יִי בְּטַפְּשֹׁתָא וּבְסִמְיוֹתָא

וּבְשַׁעֲמֹת לְבָא:

וּבַת־מַהוֹן לִבָּב. אוֹטָם הַלֵּב,

אֲשֶׁטוֹרֵד־יִשׁוּ"ן בִּלְעִ"ז:

כֹּט וְהִיִּיתָ מִמִּשְׁשׁ בַּצְּהָרִים

כֹּאֲשֶׁר יִמִּשְׁשׁ הָעוֹר בְּאֶפְלָה

וְלֹא תִצְלִיחַ אֶת דָּרְכֶיךָ וְהִיִּיתָ

אֶךְ עָשׂוֹק וְגָזוּל כָּל הַיָּמִים

וְאֵין מוֹשִׁיעַ:

וְתֵּהִי מִמֵּשֶׁשׁ בְּטֹהֲרָא כְּמָא דִּי מֵשֶׁשׁ
עוֹיָרָא בְּקַבְלָא וְלֹא תַצְלַח יְתֵּ אַרְחָתֶיךָ
וְתֵּהִי בְּרָם עָשִׂיק וְאַנִּים כָּל יוֹמֵיָא
וְלִית דְּפָרִיק:

עשוק. בכל מעשיך יהיה ערעור:

לְ אִנְשָׁה תִּאָּרֵשׁ וְאִישׁ אַחֵר
(יִשְׁגְּלָנָה) יִשְׁכַּבְּנָה בֵּיתָהּ תִּבְנָה
וְלֹא תֵּשֶׁב בּוֹ כְּרָם תִּטַּע וְלֹא
תַּחֲלִלָּנָה:

אֶת־תֵּא תִירוֹס וְגֵבֶר אַחֲרָן יִשְׁכְּבֶנָּה
בֵּיתָא תְּבִנִי וְלֹא תִיתֵב בֵּה פְרָמָא
תְּצוּב וְלֹא תַחֲלִנָּה:

ישגלנא. לשון שגל, פילגש, והכתוב
כינהו לשבח ישכבנא, ותקון סופרים הוא
זה: תחללנו. בשנה הרביעית לאכול פרייו:

לא שוֹרֵךְ טְבוּחַ לְעֵינֶיךָ וְלֹא
תֹאכֹל מִמֶּנּוּ חֲמֹרֶךָ גָּזוּל
מִלְּפָנֶיךָ וְלֹא יָשׁוּב לְךָ צֹאנֶךָ

נְתַנּוֹת לְאִיבֶיךָ וְאֵין לְךָ

מוֹשִׁיעַ:

תּוֹרֶךְ יְהִי נַכְס לְעֵינֶיךָ וְלֹא תִיכּוֹל מִנָּה

חֲמָרְךָ יְהִי אָנֶס מִקְדָּמְךָ וְלֹא יִתּוּב לְךָ

עֲנֶךָ מִסִּירִין לְבַעֲלִי דַבָּבְךָ וְלִית לְךָ

פְּרִיק:

לֵב בְּנֶיךָ וּבְנֹתֶיךָ נְתַנִּים לְעַם

אַחֵר וְעֵינֶיךָ רְאוֹת וְכָלֹת

אֲלֵיהֶם כָּל הַיּוֹם וְאֵין לְאֵל

יִרְדָּה׃

בְּנֵיךָ וּבְנֹתֶיךָ מִסִּירִין לַעֲמָא אַחֲרֵן
וְעֵינֶיךָ חֲזֹן וִיסוּפֶן בְּגִלְלָהֶן כָּל יוֹמָא
וְלִית חֵילָא בִידֶךָ׃

וּכְלוֹת אֲלֵיהֶם. מִצָּפוֹת אֲלֵיהֶם שִׁישׁוּבוּ
וְאִינֶם שְׁבִים, כָּל תּוֹחֲלָת שְׂאִינָה בָּאָה
קְרוּיָה כְּלִיזֹן עֵינִים׃

לֹג פְּרִי אֲדָמָתְךָ וְכָל יִגְיַעְךָ
יֵאכֹל עִם אֲשֶׁר לֹא יִדְעָתָּ

וְהָיִיתָ רֶק עֹשׂוֹק וְרָצוֹן כָּל

הַיָּמִים:

אָבֹא דְאֶרְעָךְ וְכָל לְאוֹתְךָ יִכּוֹל עֲמֹא

דִּי לֹא יִדְעָתָּ וְתִהְיֶה בָרַם עֹשִׂיק וְרַעֲיֵעַ

כָּל יוֹמֵיָא:

לִדְ וְהָיִיתָ מְשֻׁגָּע מִמַּרְאֵה עֵינֶיךָ

אֲשֶׁר תִּרְאֶה:

וְתִהְיֶה מְשֻׁתְּטָה מִחֲזוֹ עֵינֶיךָ דִּי תַּחֲזִי:

לֵה יִכְבָּה יְהוָה בְּשַׁחֲיוֹ רָע עַל

הַבְּרָכִים וְעַל הַשָּׂקִים אֲשֶׁר לֹא

תֹּכַל לְהַרְפֹּא מִכָּף רַגְלְךָ וְעַד

קֶדְקֶדְךָ:

יִמְחֲנֶךָ יְיָ בְּשַׁחֲנָא בִישָׁא עַל רִכְבִּיא

וְעַל שָׁקִיא דִּי לֹא תְכֹל לְאַתְסָא

מִפְּרִסַּת רַגְלְךָ וְעַד מוֹחְךָ:

לוּ יוֹלֶךְ יַחְזִיחַ אֶתְךָ וְאֶת מַלְכְּךָ

אֲשֶׁר תִּקִּים עָלֶיךָ אֶל גּוֹי אֲשֶׁר

לֹא יִדְעָתָּ אֶתָּה וְאַבְתִּיךָ

וְעַבְדְּתָּ שֵׁם אֱלֹהִים אֲחֵרִים עֵץ

וְאֶבֶן:

יִגְלִי יִי יִתֵּךְ וַיֵּת מִלְכֶּךָ דִּי תִקִּים עָלֶיךָ

לְעַם דִּי לֹא יָדַעְתָּ אֹתָּהּ וְאֲבֹהֶיךָ

וְתִפְלַח תָּמֹן לְעַמְמִיָּא פְּלַחֵי טַעֲוֹתָא

אֶעֱא וְאֲבִנָּא:

לֹא וְהִיִּיתָ לְשִׁמְחָה לְמַשְׁלֵל

וְלִשְׂנֵינָה בְּכֹל הָעַמִּים אֲשֶׁר

יִנְהַגְךָ יְהוָה שִׂמְחָה:

וְתִהְיֶה לְצָדוֹ לְמַתָּל וּלְשׁוּעֵי בְּכָל

עַמֵּמִיּא דִּי יִדְבָּרְנָךְ יְיָ לְתַמּוֹן:

לְשִׁמָּה. אֲשֶׁטּוּרְדִישׁוּ"ן כָּל הָרֹאֵה אוֹתְךָ

יֵשׁוּם עֲלֶיךָ: לְמַשָּׁל. כִּשְׁתַּבֵּא מִכָּה רַעָה

עַל אָדָם, יֹאמְרוּ זֶה דּוֹמָה לְמַכַּת פְּלוֹנִי:

וּלְשִׁנִּינָה. לְשׁוֹן וּשְׁנָנְתָם, יִדְבְּרוּ בְךָ, וְכֵן

תִּרְגְּמוּ וּלְשׁוּעֵי, לְשׁוֹן סְפּוּר, וְאֲשַׁתְּעִי:

לֹחַ זֶרַע רַב תּוֹצִיא הַשָּׂדֶה

וּמַעֲט תִּאָּסֵּף כִּי יַחֲסִלְנוּ

הָאֲרָבָה:

בַּר זֶרַע סִגִּי תִפֵּק לְחֻקָּלָא וְזֶעַר תִּכְנוֹשׁ

אַרִּי יִחְסְלָנָה גּוֹבָא:

יִחְסְלָנוּ. יִכְלָנוּ, וְעַל שֵׁם כֵּךְ נִקְרָא חֲסִיל,

שֶׁמִּכְלָה אֶת הַכֹּל:

לֹט בְּרָמִים תִּפֹּטַע וְעִבְדָּתָה וַיִּיז

לֹא תִשָּׂתָה וְלֹא תִאָּגֵר כִּי

תֹּאכְלָנוּ הַתְּלַעְתָּ:

בְּרָמִין תִּצּוּב וְתִפְלַח וְחִמָּרָא לֹא תִשָּׂתִי

וְלֹא תִכְנוֹשׁ אַרִּי תִיכְלָנָה תִלְעָתָא:

מִזֵּיתִים יִהְיוּ לָךְ בְּכָל גְּבוּלָךְ

וְשָׂמֶן לֹא תִסּוּךְ כִּי יִשַּׁל זֵיתֶךָ:

זֵיתִין יִהְיוּ לָךְ בְּכָל תְּחוּמֶךָ וּמִשְׁחָא לֹא

תִּסּוּךְ אֲרִי יִתְרוֹן זֵיתֶיךָ:

כִּי יִשַּׁל יִשִּׁיר פִּירוֹתָיו, לִשּׁוֹן וְנִשַּׁל

הַבְּרָזָל:

מֵא בָּנִים וּבָנוֹת תּוֹלִיד וְלֹא

יִהְיוּ לָךְ כִּי יִלְכוּ בַּשָּׂבִי:

בָּנִין וּבָנִין תּוֹלִיד וְלֹא יִהְיוּ לָךְ אֲרִי

יִהְיוּ כֹּהֵן בְּשִׁבְיָא:

מב כל עֵצָה וּפְרִי אֲדָמָתָךְ

יִירֶשׁ הַצִּלְצַל:

כֹּל אֵילָנְךָ וְאֶבְיָ דְאֶרְעָךָ יִחְסְנֶנָּה

סְקָאָה:

יִירֶשׁ הַצִּלְצַל. יַעֲשֶׂנוּ הָאֲרֵבָה רֶשׁ מִן

הַפְּרִי: יִירֶשׁ. יַעֲנִי: צִלְצַל. מִיֵּן אֲרֵבָה. וְאִי

אֶפְשָׁר לְפָרֶשׁ יִירֶשׁ לְשׁוֹן יְרוּשָׁה, שֶׁאֵ"כ

הִיָּה לוֹ לְכַתּוּב יִירֶשׁ, וְלֹא לְשׁוֹן הַיְּרוּשָׁה

וְגִירוּשִׁין, שֶׁאֵ"כ הִיָּה לוֹ לְכַתּוּב יִירֶשׁ:

מִן הַגֵּר אֲשֶׁר בְּקִרְבְּךָ יַעֲלֶה

עִלֶּיךָ מֵעֲלָה מֵעֲלָה וְאַתָּה תִּירָד

מִטָּה מִטָּה:

תוֹתֵב עָרֶל דִּי בִינְךָ יְהִי סֵלִיק עֵיל

מִנְךָ לַעֲלָא לַעֲלָא וְאַתָּה תְּהִי נַחַת

לְתַחְתָּא לְתַחְתָּא:

מִדְּהוּא יִלְוֶךָ וְאַתָּה לֹא תִלְוֶנּוּ

הוּא יְהִי לְרֹאשׁ וְאַתָּה תִּהְיֶה

לְזָנָב:

הוא יִזְפֶּנְךָ וְאַתָּה לֹא תִזְפֶּנֶה הוּא יְהִי

לְתַקִּיף וְאַתָּה תְהִי לְחֹלֵשׁ:

מִה וּבָאוּ עָלֶיךָ כָּל הַקְּלָלוֹת

הָאֵלֶּה וְיִרְדְּפוּךָ וְהִשְׁיגוּךָ עַד

הַשְׁמָדֶךָ כִּי לֹא שָׁמַעְתָּ בְּקוֹל

יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְשֹׁמֵר מִצְוֹתָיו

וְחֻקֹּתָיו אֲשֶׁר צִוָּךָ:

וַיִּתּוֹן עָלֶךָ כָּל לְוִטִּיא הָאֵלִין וְיִרְדְּפוּךָ

וַיִּדְבְּקֶנְךָ עַד דַּת־שִׁתְצִי אֲרִי לֹא

קִבַּלְתָּא לְמִימְרָא דִּי אֱלֹהִי לְמַטְר

פְּקוּדוֹתַי וּקְיָמוֹתַי דִּי פִקְדָּךְ:

מִן וְהִיוּ בְךָ לְאוֹת וּלְמוֹפֶת

וּבְזִרְעֶךָ עַד עוֹלָם:

וַיְהִיו בְּךָ לְאוֹת וּלְמוֹפֶת וּבְבִנְיָךְ עַד

עוֹלָם:

מִן תַּחַת אֲשֶׁר לֹא עָבַדְתָּ אֶת

יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּשִׂמְחָה וּבְטוֹב

לֵבָב מְרֹב כָּל:

חֲלֹף דִּי לֹא פִלְחָתָא קָדָם יִי אֱלֹהֶךָ

בְּחֲדוּא וּבְשִׁפְירוֹת לְבָא מִסְגִּי כֹלָא:

מְרוּב כֹּל. בַּעוּד שֶׁהִיָּה לָךְ כֹּל טוֹב:

מִח וְעַבְדָּתָּ אֶת אֲיִבֶיךָ אֲשֶׁר

יִשְׁלַחְנֹו יְהוָה בְּךָ בְּרַעֲב

וּבִצְמָא וּבְעֵירָם וּבַחֲסֹר כֹּל

וְנָתַן עַל בְּרִזְל עַל צִוְּאָרְךָ עַד

הַשְׁמִידוּ אֹתָךְ:

וְתִפְלַח יְת בַּעֲלֵי דְבַבְךָ דִּי יִגְרֵנָה יִי

בְּךָ בְּכַפְנָא וּבְצַחוֹתָא וּבְעֶרְטִלִיתָא

וּבַחֲסִירוֹת כָּלָא וַיֵּתֶן נִיר פְּרִזְלָא עַל

צִוְאָרְךָ עַד דִּישִׁיצִי יִתְּךָ:

מִטּוֹ יֵשָׁא יְהוָה עָלֶיךָ גּוֹי מִרְחֹק

מִמְקָצָה הָאָרֶץ כֹּאֲשֶׁר יִדָּאָה

הַנָּשֶׁר גּוֹי אֲשֶׁר לֹא תִשְׁמַע

לְשִׁנּוֹ:

יִיְיָ עִלְךָ עִם מִרְחִיק מְסִיפֵי אֲרָעָא

כְּמָא דִּי מִשְׁתְּדִי נִשְׂרָא עֲמָא דִּי לֹא

תִּשְׁמַע לִישָׁנָה:

כֹּאשֶׁר יִדְאָה הַנָּשֶׁר. פִּתְאוּם, וּדְרֹךְ
מִצְלָחַת וִיקְלוּ סוּסִיוֹ: לֹא תִשְׁמַע לִשְׁוֹנוֹ.
לֹא תִכִּיר לִשְׁוֹנוֹ, וּבֶן תִּשְׁמַע חִלּוֹם לַפֶּתוּר
אוֹתוֹ, וּבֶן כִּי שׁוֹמֵעַ יוֹסֶף, אִינְטִינְדֵרִי
בִּלְעִי"ז:

נִגְוִי עֵץ פָּנִים אֲשֶׁר לֹא יִשָּׂא
פָּנִים לְזָקֹן וְנַעַר לֹא יַחֲזִיק:
עִם תִּקְיָה אֲפִין דִּי לֹא יִסֵּב אֲפִין
לְסָבָא וְעַל יִנָּקָא לֹא מֵרַחֵם:

נֹא וְאָכַל פָּרִי בְּהֶמְתֶּךָ וּפָרִי

אֲדָמָתְךָ עַד הַשְּׂמֹרֶה אֲשֶׁר לֹא

יִשְׂאִיר לְךָ דָּגָן תִּירוֹשׁ וִיצְהָר

שֶׁגֶר אֲלֹפִיךָ וְעֲשֵׂתְרֹת צֹאנְךָ

עַד הֶאֱבִידוּ אֹתְךָ:

וַיִּכּוֹל וּלְדָא דְּבַעֲיָרְךָ וְאִבָּא דְּאֶרְעֶךָ

עַד דְּתִשְׁתַּצִּי דִּי לֹא יִשְׂאֵר לְךָ עֲבוּרָא

חֲמֻרָא וּמִשְׁחָא בְּקָרִי תוֹרִיךָ וְעֶדְרִי עֲנָךָ

עַד דִּיּוֹבֵד יְתָךָ:

נב וְהֵצַר לָךְ בְּכָל שְׁעָרֶיךָ עַד

רֵדָת חֲמֹתֶיךָ חֲגֻבֹת

וְהַבְצִרוֹת אֲשֶׁר אֶתָּה בָּטַח

בָּהֶן בְּכָל אֶרֶץ וְהֵצַר לָךְ

בְּכָל שְׁעָרֶיךָ בְּכָל אֶרֶץ אֲשֶׁר

נָתַן יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לָּךְ:

וַיַּעַק לָּךְ בְּכָל קְרוֹיֶךָ עַד דִּכְבַּשׁ

שׁוֹרֶיךָ רָמִיָּא וּכְרִיכָא דִּי אַתָּה רַחֵן

לְאַשְׁתִּזְבָּא בָּהֶן בְּכָל אֶרֶץ וַיַּעַק לָּךְ

בְּכָל קְרוֹיֶךָ בְּכָל אֲרָעֶךָ דִּי יֵהֵב יִי

אַלְהֶךָ לָךְ:

עַד רַדַּת חֲמַתֶּיךָ. לְשׁוֹן רַדּוּי וּכְבוֹשׁ:

נָג וְאַכְלָתָּ פְּרִי בְּטֶנְךָ בְּשֵׁר

בְּנֶיךָ וּבְנֹתֶיךָ אֲשֶׁר נָתַן לָךְ

יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּמִצּוֹר וּבְמִצּוֹן

אֲשֶׁר יֵצִיֵּק לָךְ אֵיבֶךָ:

וְיִיכֹל וּלְדָא דְמַעַךְ בְּשֵׁר בְּנֶיךָ

וּבְנֹתֶיךָ דִּי יֵהֵב לָךְ יִי אַלְהֶךָ בְּצִירָא

וּבַעֲקָתָא דִּיעֵק לָךְ סִנְאָךְ:

ואכלת פרי בטנך בשר בניך וגו' במצור.

מחמת שיהיו צרים על העיר, ויהיה שם

מצוק עקת רעבון:

נֹדֶה הָאִישׁ הָרֹדֶף בְּךָ וְהָעֶנְנָה מֵאֲדָר

תִּרְעַע עֵינָיו בְּאַחֲיוֹ וּבְאִשָּׁתוֹ

חֵיקוֹ וּבֵיתוֹ בְּנָיו אֲשֶׁר

יֹזְתִיר:

גִּבֹּרָא דְרַכִּיךָ בְּךָ וּדְמַפְנֵךְ לַחֲדָא

תִּבְאֵשׁ עֵינָהּ בְּאַחוּהִי וּבְאַתַּת קִימָהּ

וּבְשָׂאָר בְּנוֹתֶיהָ דִּי יִשְׂאָר:

**הִרְךְ בְּךָ וְהַעֲנוּגָה. הוּא הִרְךְ הוּא הַעֲנוּגָה,
לְשׁוֹן פִּינוּק, וּמַהֲתַעֲנֵג וּמִרְךְ מוֹכִיחַ
עֲלֵיהֶם שְׁשֻׁנֵיהֶם אֶחָד, אַע"פ שֶׁהוּא
מִפּוֹנֵק וְדַעַתּוֹ קִצָּה בְּדַבַּר מֵאוֹם, יִמְתַּק לוֹ
לְרַעְבוֹנוֹ בֶּשֶׁר בָּנָיו וּבְנוֹתָיו, עַד כִּי תִרְעַ
עֵינָיו בְּבָנָיו הַנוֹתָרִים מִתַּת לְאֶחָד מֵהֶם
מִבֶּשֶׁר בָּנָיו, אַחִיהֶם אֲשֶׁר יֹאכֵל. דָּבָר אַחֵר
הִרְךְ בְּךָ, הִרְחַמְנִי וְרַךְ הַלֵּב, מְרֹב
רַעֲבָנוֹת יִתְאַכְזְרוּ, וְלֹא יִתְּנוּ מִבֶּשֶׁר בְּנֵיהֶם**

השחזטים לבניהם הנותרים:

נה מנתת לאחד מהם מבשר

בניו אשר יאכל מבלי

השאיר לו כל במצור

ובמצוק אשר יציק לך איבך

בכל שעריך:

מלמתן לחד מנהון מבשר בנוהי די

יכול מדלא אשתאר לה כלא בצירא

ובעקתא די יעק לך סנאך בכל

קְרוּיךְ:

נו הִרְפָּה בְךָ וְהֵעֲנָה אֲשֶׁר לֹא

נִסְתָּה כַּף רַגְלָהּ חֲצֵג עַל

הָאָרֶץ מִהֲתַעֲנֶג וּמִרָדֶּה תִרַע

עֵינָהּ בָּאִישׁ חִיקָהּ וּבְבִנָּהּ

וּבְבִתָּהּ:

דִּרְכֶּיכָא בְךָ וּדְמַפְנֶקָא דִּי לֹא נִסִּיאת

פְּרִסַת רַגְלָהּ לְאַחַתָּא עַל אֲרַעָא

מִמַּפְנֶקוֹ וּמִרְכִּיכוֹ תִבְאֵשׁ עֵינָהּ בְּגִבּוֹר

קִימָהּ וּבְבִרָהּ וּבְבִרְתָּהּ:

תרע עינה באיש חיקה ובבנה ובבתה.

הגדולים:

נז ובשלייתה היוצת מבין

רגליה ובבניה אשר תלד כי

תאכלם בחסר כל בסתר

במצור ובמצוק אשר יציק

לך איבך בשעריך:

ובזער בנהא דיפקון מנה ובבנהא די

תִּלִּיד אֲרִי תִיכְלֶנּוּן בַּחֲסִירוֹת כֹּלֵא

בַּסְתָּרָא בְּצִירָא וּבַעֲקָתָא דִּי יַעֲקֹב לֵךְ

סְנַאךְ בְּקֶרְוִיךְ:

ובשליתה. בניה הקטנים, בכולן תהא

עינה צרה כשתאכל את האחד, מליתן

לאשר אצלה מן הבשר:

נח אם לא תשמר לעשות את

כל דברי התורה הזאת

הכתבים בספר הזה ליראה

אֶת הַשֵּׁם הַנִּכְבֹּד וְהַנּוֹרָא הַזֶּה

אֶת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ:

אִם לֹא תֵטַר לְמַעַבְד יְיָ כָּל פְּתַגְמֵי

אֲוִרֶיךָ הֵדָא דְכַתִּיבִין בְּסִפְרָא הַדִּין

לְמַדְחַל יְיָ שְׁמָא יִקְרָא וְדַחֲלָא הַדִּין

יְיָ אֱלֹהֶיךָ:

נֹט וְחִפְלָא יְהוָה אֶת מִכּוֹתֶיךָ

וְאֵת מִכּוֹת זִרְעֶךָ מִכּוֹת גְּדִלֹת

וְנֶאֱמָנוֹת וְחֲלִים רָעִים

וְנֹאמְנִים:

וַיֹּפֶרֶשׁ יְיָ יֵת מַחֲתָךְ וַיֵּת מַחֲת בְּנִיךָ

מִחֵן רַב־רֶבֶן וּמִהֵימָנָן וּמִכֶּתֶשׁ שֵׁן בִּישׁוֹן

וּמִהֵימָנִין:

וְהַפֹּלָא ה' אֵת מַכַּתְךָ. מוֹפְלָאוֹת

וּמוֹבַדְלוֹת מִשְׁאֵר מִכּוֹת: וְנֹאמְנוֹת. לִיסְרֵךְ

לְקִיִּים שְׁלִיחוֹתָן:

ס וְהֵשִׁיב בְּךָ אֵת כָּל מַדְוָה

מִצָּרִים אֲשֶׁר יִגְרֹת מִפְּנֵיהֶם

וַיִּדְבְּקוּ בְךָ:

וַיִּתֵּב בְּךָ יֵת כָּל מַכַּת־שֵׁי מִצְרַיִם דִּי

דַּחֲלָתָא מִקְדַּמִּיהוֹן וַיִּדְבְּקוֹן בְּךָ:

אשר יגרת מפניהם. מפני המכות, כשהיו

ישראל רואים מכות משונות הבאות על

מצרים, היו יראים מהם שלא יבואו גם

עליהם, תדע, שכן כתיב והיה אם שמוע

תשמע וגו' כל המחלה אשר שמת

במצרים לא אשים עליך, אין מיראין את

האדם אלא בדבר שהוא יגור ממנו:

סא גַם כָּל חֲלִי וְכָל מַכָּה אֲשֶׁר

לֹא כָתוּב בְּסֵפֶר הַתּוֹרָה

הַזֹּאת יַעֲלֶם יְהוָה עָלֶיךָ עַד

הַשְׁמֹדֶה:

אִךְ כָּל מַרְעַ וְכָל מַחָא דִּי לֹא כְּתִיבִין

בְּסֵפֶרָא דְּאוֹרִיתָא הֵדָא יִיתְּנוּן יְיָ עֲלֶיךָ

עַד דִּישְׁתַּצֵּךְ:

יעלם. לשון עליה:

סב וְנִשְׁאַרְתָּם בְּמַתִּי מֵעַט

תַּחַת אֲשֶׁר הֵייתֶם כְּכֹכְבֵי

הַשָּׁמַיִם לָרֹב כִּי לֹא שָׁמַעַתְּ

בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ:

וְתַשְׁתָּאֲרוֹן בְּעַם זֶעַר חֲלָף דִּי הָיִיתוֹן

כְּכֹכְבֵי שָׁמַיָא לְמַסְגֵּי אֲרִי לֹא קִבְּלָתָא

לְמִימְרָא דִּי אֱלֹהֶךָ:

וּנְשֹׂאֲרֹתָם בַּמָּתִי מַעֲט תַּחַת וּגּו'. מוֹעֲטִין

חֲלוּף מְרֹבִיין:

סג וְהָיָה כֹּאֲשֶׁר שָׁשׁ יְהוָה

עֲלֵיכֶם לְהִיטִיב אֶתְכֶם

וְלַהֲרַבּוֹת אֶתְכֶם כֵּן יְשִׁישׁ

יְהוָה עֲלֵיכֶם לְהַאֲבִיד אֶתְכֶם

וְלַהֲשִׁמִּיד אֶתְכֶם וְנִסְחָתָם

מֵעַל הָאָדָמָה אֲשֶׁר אֶתָּה בָּא

שָׁמָּה לְרַשְׁתָּהּ:

וַיְהִי כִּמָּא דְחֲדִי יִי עֲלֵיכֶן לְאוּטְבָא

יְתִכֶן וְלֹא־סָגָא יְתִכֶן כֵּן יַחֲדִי יִי

עֲלֵיכֶן לְאוּבְדָא יְתִכֶן וְלִשְׁצָאָה יְתִכֶן

וְתִטְּלוּן מֵעַל אֲרֶעָא דְאַתְּ עָלִיל
לְתִמּוֹן לְמִירְתָּהּ:

בן ישיש ה'. את אויביכם עליכם להאביד
וגו': ונסחתם. לשון עקירה, וכן בית גאים
יסח ה':

סד וְהִפְיֹצֵךְ יְהוָה בְּכָל הָעַמִּים
מִקְצֵה הָאָרֶץ וְעַד קְצֵה הָאָרֶץ
וְעַבְדָּתָ שָׁם אֱלֹהִים אֲחֵרִים
אֲשֶׁר לֹא יִדְעָתָ אֶתָּה וְאַבְתִּיךָ

עץ ואבן:

וַיְבַדְרֶנּוּ יְיָ בְּכָל עֲמִמִּיא מִסִּיפֵי אֲרָעָא

וְעַד סִיפֵי אֲרָעָא וְתַפְלַח תִּמְן לְעֲמִמִּיא

פְּלָחֵי טַעוֹתָא דִּי לֹא יָדְעֵת אֶת

וְאַבְהֶתֶךָ אֲעָא וְאַבְנָא:

ועבדת שם אלהים אחרים. כתרגומו, לא

עבודת אלהות ממש, אלא מעלים ממס

וגולגליות לכומרי עבודת אלילים:

סה ובגוים הָהֶם לֹא תִרְגִּיעַ וְלֹא

יְהִיָּה מִנּוּחַ לִכְף רִגְלָךָ וְנָתַן

יְחֻזָּה לָךְ שֵׁם לֵב רָגִז וּכְלִיזוֹן

עֵינַיִם וְדֹאֲבוֹן נֶפֶשׁ:

וּבַעֲמִמִּיא הָאֲנוּן לָא תְנוּחַ וְלֹא יְהִי

מִנָּח לְפִרְסַת רִגְלָךָ וַיִּתֵּן יְיָ לָךְ תִּמְן לֵב

דָּחֵל וְחֻשְׁכַּת עֵינַיִן וּמִפְחֵן נֶפֶשׁ:

לֹא תִרְגִּיעַ. לֹא תִנּוּחַ, כִּמוֹ וְזֹאת הַמִּרְגָּעָה:

לֵב רָגִז. לֵב חָרָד, כִּתְרָגוֹמוֹ דָּחִיל, כִּמוֹ

שֶׂאוֹל מִתַּחַת רָגְזָה לָךְ, שִׁמְעוּ עַמִּים

ירגזון, מוסדות השמים ירגזו: וכליון

עינים. מצפה לישועה ולא תבא:

סו וְהִיוּ חַיִּיךָ תִּלְאִים לָךְ מִנֶּגֶד

וּפְחָדָתָ לִילָה וַיּוֹמַם וְלֹא

תֵּאֱמִין בְּחַיִּיךָ:

וַיִּהְיוּ חַיִּיךָ תִּלְזָן לָךְ מִקֶּבֶל וְתִהְיֶה תוֹה

לִילִיָּא וַיִּמָּא וְלֹא תִהְיֶימִין בְּחַיִּיךָ:

חַיִּיךָ תִּלְוִאִים לָךְ. עַל הַסֵּפֶק. כֹּל סֵפֶק

קְרוֹי תִּלְוִי, שֶׁמָּא אֲמוֹת הַיּוֹם בַּחֲרַב הַבָּאָה

עלינו. ורבותינו דרשו, זה הלוקח תבואה
מן השוק: ולא תאמין בחייד. זה הסומך
על הכלטר:

סו בַּבֶּקֶר תֹּאמַר מִי יִתֵּן עֶרֶב
וּבַעֲרֹב תֹּאמַר מִי יִתֵּן בֶּקֶר
מִפֶּחֶד לִבִּי? אֲשֶׁר תִּפְחֹד
וּמִמָּרְאָה עֵינַי? אֲשֶׁר תִּרְאֶה:

בְּצִפְרָא תִּימַר מֶן יִתֵּן רִמָּשָׁא וּבְרִמָּשָׁא
תִּימַר מֶן יִתֵּן צִפְרָא מִתּוֹהוֹת לִבִּי? דִּי

תְּהִי תוֹה וּמַחְזוֹ עֵינֶיךָ דִּי תְּהִי חֲזִי:

בבוקר תאמר מי יתן ערב. ויהיה הערב

של אמש: ובערב תאמר מי יתן בוקר.

של שחרית, שהצרות מתחזקות תמיד,

וכל שעה מרובה קללתה משלפניה:

סח וְהֵשִׁיבְךָ יְהוָה מִצָּרִים

בְּאַנְיוֹת בִּדְרוֹ: אֲשֶׁר אֶמְרָתִי

לָךְ לֹא תִסֹּף עוֹד לְרֹאֲתָהּ

וְהַתְּמַכְרָתָם שָׁם לְאִי־בִיךָ

לְעֶבְדִּים וְלַשְׁפָּחוֹת וְאִין קִנְיָה:

וַיִּתֵּיבֶנָּה יְיָ מִצְרַיִם בְּסִפְיָנָן בְּאַרְחָא דִּי

אַמְרִית לָךְ לֹא תוֹסֵף עוֹד לְמַחְזִיגָה

וְתִזְדַּבְּנוּן תַּמָּן לְבַעְלִי דְּבַבְךָ לְעֶבְדִּין

וְלֹאֲמָהֶן וְלִית דְּקִנְיָה:

בְּאַנְיּוֹת. בְּסִפְיָנוֹת בְּשִׁבְיָה: וְהַתְּמַכְרָתָם

שֵׁם לְאוֹיְבֶיךָ. אַתֶּם מִבְקָשִׁים לְהִיּוֹת

נִמְכָּרִים לָהֶם לְעֶבְדִּים וְלַשְׁפָּחוֹת: וְאִין

קִנְיָה. כִּי יִגְזְרוּ עֲלֶיךָ הָרֹג וּכְלִיּוֹן:

וְהַתְּמַכְרָתָם. בְּלַע"ז אִי־פּוֹרוֹנוֹדֵרִי"ץ

וַיִּשׁ וְלֹא יִתְכַּן לְפָרֶשׁ זֶה תִּמְכַּרְתֶּם בְּלֶשׁוֹן

וּנְמַכַּרְתֶּם עִי מִזְכָּרִים אַחֲרֵיכֶם, מִפְּנֵי

שֶׁנֶּאֱמַר אַחֲרֵיכֶם וְאִין קוֹנָה:

סַט אֱלֹהִי דְבָרֵי הַבְּרִית אֲשֶׁר

צִוָּה יְהוָה אֶת מִנְּשָׁה לְכָרֶת

אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּאֶרֶץ מִזְרָאב

מִלְבָּד הַבְּרִית אֲשֶׁר כָּרַת

אַתֶּם בְּחֵרֶב:

אֵלֶּיךָ פִּתְגָמֵי קִימָא דִּי פִּקִּיד יֵי יֵי

מִנְּשָׁה לְמִגְזֹר עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּאַרְעָא

דְּמוֹאֵב בַּר מְקִימָא דִּי גִזֹּר עֲמֵהוּן

בְּחֵרֵב:

לְכָרוֹת אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. שִׁיקְבֹּלוּ עֲלֵיהֶם

אֶת הַתּוֹרָה בֹּאֲלָה וּבִשְׁבוּעָה: מִלְּבַד

הַבְּרִית. קַלְלוּת שַׁבְּתוֹרַת כַּהֲנִים שְׁנֵאמְרוּ

בְּסִינִי:

שביעי ויקרא משה

אֶל כָּל יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים

אֲתֶם רְאִיתֶם אֵת כָּל אֲשֶׁר

עָשָׂה יְהוָה לְעֵינֵיכֶם בְּאֶרֶץ

מִצְרַיִם לְפָרֹעַ וְלָכָל עַבְדָּיו

וְלָכָל אֲרָצוֹ:

וַיִּקְרָא מֹשֶׁה לְכָל יִשְׂרָאֵל וַאֲמַר לְהוֹן

אֶתֹנִי חֲזִיתֹנִי יֵת כָּל דִּי עֲבַד יִי

לְעֵינֵיכֹן בְּאַרְעָא דְּמִצְרַיִם לְפָרְעָה

וְלָכָל עֲבָדוֹהִי וְלָכָל אֶרֶעָה:

ב הַמַּסּוֹת הַגְּדֹלֹת אֲשֶׁר רָאוּ

עֵינֵיהֶם הָאֵתֹת וְהַמִּפְתִּיּוֹת

הַגְּדֹלִים הָהֵם:

נִסִּין רַב־רַבִּין דִּי חֲזָאָה עֵינֵיהֶם אֶתִּיא

וּמוֹפְתֵיּא רַב־רַבִּיא הָאֲנוּן:

ג וְלֹא נָתַן יְהוָה לָכֶם לֵב לְדַעַת

וְעֵינַיִם לִרְאוֹת וְאַזְנַיִם לִשְׁמָעַ

עַד הַיּוֹם הַזֶּה:

וְלֹא יִהְיֶה לִי לְכוֹן לְבָא לְמַדֵּעַ וְעֵינַיִן

לְמַחְזִי וְאֲדַנִּין לְמִשְׁמַע עַד יוֹמָא הַדִּין:

וְלֹא נָתַן ה' לָכֶם לֵב לְדַעַת. לְהַכִּיר אֶת

חֲסָדֵי הַקֶּב"ה וּלְהַדְבִּק בּוֹ: עַד הַיּוֹם הַזֶּה.

שָׁמַעְתִּי שְׁאוֹתָיו הַיּוֹם שֶׁנָּתַן מֹשֶׁה סֵפֶר

הַתּוֹרָה לְבְנֵי לֵוִי, כַּמֹּ"שׁ וַיִּתֵּן אֶל הַכֹּהֲנִים

בְּנֵי לֵוִי, בָּאוּ כָל יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי מֹשֶׁה וַאֲמָרוּ

לֹא, מֹשֶׁה רִבִּינוּ, אֵף אֲנִי עֲמַדְנוּ בְּסִינֵי

וקבלנו את התורה ונתנה לנו, ומה אתה
משליט את בני שבטך עליה, ויאמרו לנו
יום מחר, לא לכם נתנה, לנו נתנה, ושמח
משה על הדבר, ועל זאת אמר להם, היום
הזה נהיית לעם וגו', היום הזה הבנתי
שאתם דבקים וחפצים במקום:

ד וְאֵלֶיךָ אֶתְּכֶם אֶרְבָּעִים שָׁנָה
בַּמִּדְבָּר לֹא בָלוּ שְׁלֹמֹתֵיכֶם
מֵעַלְיֶיכֶם וְנִעַלְךָ לֹא בָלָתָה
מֵעַל רַגְלֶךָ:

וְדַבַּרִית יִתְּכֹן אַרְבַּעִין שָׁנִין בְּמִדְבָּרָא

לֹא בְּלִיאָת כְּסוּתָכֹן מִנְּכֹן וּמִסַּנֶּךְ לֹא

עַדּוּ מֵעַל רִגְלֶךָ:

ה לָחֶם לֹא אֲכָלְתֶּם וַיֵּין וְשִׁכָּר

לֹא שְׂתִיתֶם לְמַעַן תִּדְעוּ כִּי

אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם:

לְחֶמֶא לֹא אֲכָלְתוּן וְחֶמֶר חֲדַת וְעַתִּיק

לֹא שְׂתִיתוּן בְּדִיל דְּתִדְעוּן אֲרִי אֲנִי יְיָ

אֱלֹהֵיכֹן:

מפטיר ותבאו אל

המקום הזה ויצא סיחון מלך

חשבון ועוג מלך הבשן

לקראתנו למלחמה ונפבם:

ואתתון לאתרא הדין ונפק סיחון מ

לכא דחשבון ועוג מ לכא דמתנן

לקדמותנא לאגחא קרבא ומחוננו:

ותבאו אל המקום הזה. עתה אתם רואים

עצמכם בגדולה וכבוד, אל תבעטו במקום
ואל ירום לבבכם, ושמרתם את דברי
הברית הזאת. דבר אחר ולא נתן ה' לכם
לב לדעת, שאין אדם עומד על סוף דעתו
של רבו וחכמת משנתו עד ארבעים שנה,
ולפיכך לא הקפיד עליכם המקום עד
היום הזה, אבל מכאן ואילך יקפיד,
ולפיכך:

וַיִּפְקַח אֶת אֲרָצָם וַתִּהְיֶה
לְנַחֲלָה לָרְאוּבֵנִי וְלַגָּדִי וְלַחֲצִי

שִׁבְטַת הַמְּנַשִּׁי:

וְנִסְבְּנָא יְת אֶרְעָהוֹן וִיהֲבֵנָה לְאַחֲסֵנָא

לְשִׁבְטָא דְרֵאוּבֵן וְלְשִׁבְטָא דְגָד

וְלַפְלָגוֹת שִׁבְטָא דְמְנַשֶּׁה:

ח וְשִׁמְרֵתֶם אֶת דְּבָרֵי הַבְּרִית

הַזֹּאת וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם לְמַעַן

תִּשְׁכְּלוּ אֶת כָּל אֲשֶׁר

תַּעֲשׂוּ:

וְתִטְרוּן יְת פִּתְגָמֵי קִימָא הָדָא וְתַעֲבְדוּן

פרשת כי תבוא – מפטיר – דף תתקכד

יְתֵהוֹן בְּדִיל דְּתַצְלִיחוֹן יֵת כָּל דִּי

תַּעֲבִדוֹן:

וּשְׁמַרְתֶּם אֶת דְּבַר הַבְּרִית הַזֹּאת וְגו':

חֲסֹלַת פִּרְשַׁת כִּי תִבּוֹא: